

A MUNKA

XVI. évfolyam, 37. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1938 szeptember hó 10

A kaposvári agrárprogram.

„Ideje, hogy megint felelős szó hangozzék el ebben az országban, ahol heteken keresztül felelőtlen, kőszá hírek voltak forgalomban...”

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök mondotta e szavakat Kaposvárról. S valóban, az egész ország érezte, várta a felelős szót, amely irányt jelez, utat mutat, olyan határozottsággal, ami a mai időkben, amikor „minden nap eseményeiben a történelem szelét érezzük suhogni magunk fölött”, szükséges és elengedhetetlen.

A kaposvári beszéd ilyen volt. Történelmi jelentőségű állomás a magyar közéletben. Elindította az „új csodás forradalomnak, amelyet a történelemben példaként fognak emlegetni.” A magyar élet minden nagy kérdését boncolás alá vette ez a beszéd s az adottságok és lehetőségek bölcs megfontolásával, de páratlan bátorsággal kereste meg a gyógyítás útját. Sokat fognak beszélni, írni, vitatkozni erről a programról, amely nemzetünknek valamennyi korszakalkotó problémájára kiterjeszkedik. S ha mi most a problémák közül csak egyet ragadunk ki, nem fontosság szerinti és nem sorrendi megkülönböztetést teszünk, de úgy érezzük, egy-egy probléma komplexum is több, mint ami újságcikk keretében megvitatható.

Az agrárproblémáról akarunk beszélni. A magyar életnek erről a nagy, sorsdöntő kérdéséről, ami itt dübörög a nemzeti élet kapuján évtizedek óta s aminek megoldása egyik oldalon milliós néptömegeket, másik oldalon egy döntően fontos célt, a nemzeti termelés folytonosságát és fokozását érinti. Ez a probléma az, amiről legtöbb szó esik, ami a demagógiának is legkedvesebb fegyvere. Hát hiszen igaz: könnyű földet osztani papíron és a hordó tetején. Annál nehezebb felelősséggel beszélni erről a kérdéstről. Mert Magyarországon mindössze 10 millió hold szántóföld van s akárhogy parcelláztatnák is ezt, nem jutna mindenkinek annyi, hogy megéljen belőle. Viszont ezzel a szomorú, de tényleges helyzettel szemben ott van az a tény, hogy birtokmegosztásunk egészégtelen s az ország sok vidékén tulterjeszkedő nagybirtokok akadályozzák az egészséges fejlődést.

Imrédy Béla miniszterelnök bátran szembenézett ezzel a helyzettel. Megállapította, hogy a birtokpolitika irányzata változatlanul a nagybirtok csökkenése és a kisbirtok szaporítása felé halad. És megkereste a módokat, amelyekkel a birtokpolitika ütemét gyorsítani és hatályosabbá tenni lehet. Ez a mód pedig a kishaszonbérletek szaporításában van. A kormány elhatározása az, hogy a háromszáz holdon fölüli kötött birtokoknak egyharmad, az ötszáz holdon fölüli szabad birtokoknak egynegyed részét igénybeveszi kishaszonbérletek céljaira. Sok száz-

VENI SANCTE...

E hét folyamán sok ezer tanító és tanár s milliónyi gyermek ajkáról hangzott fel a Magasságba bensőséges áhitattal. Elindult az ifjú magyar nemzedék új iskolai évére a tanintézetek falai közé, hogy erősödjön a magyar szellemben és kultúrában.

Büszkén nézhetünk végig a nemzeti életünk kezében tartó magyar iskolákon, de ugyanakkor könnyes szemmel nézünk a mi pénzünkön emelt, rengeteg elszakított magyariskola még mindig s örökké felénk néző szerény vagy diszes épületeire, melyekben a Veni Sancte már nem a mi Veni Sancten, melyekben a régi nemes magyar szellem egybeforrasztó ereje helyett a beolvasztás démonai, anyanyelv rablói tombolnak. Az idők lelke azonban ott is velünk van s megtörni ott sem fog a magyarság s a magyar kultúra.

Sok kép fut végig emlékezetünkben, amikor az iskoláév kezdetén látjuk diákjainkat vonulni az iskolákba s irigy szemmel nézzük őket, mert hiszen életük legboldogabb korszakát élik. Ők még nem ismerik fel ezt a boldogságot s bizonyára azt gondolják: könnyű a nagyoknak, az időseknek szépséget és romantikát találni az iskolai életben, de volnának csak ők most diákok!.. Így volt ez mindig, így lesz ez örökké a világon, mert mi is ugyanezt éreztük, ugyanezt gondoltuk s mi sem tudtuk elképzelni, hogy a felnőttek miért tekintenek ránk, kis és nagy diákokra, annyi mélabus irigységgel. Pedig bizony, az emberi élet legszebb pillanatai azok, amikor szeptember elején megszólal az iskolai csengő és a folyosókon és az udvaron felcseng a diáksereg zivaja. Majd egyszer ők is ráeszmélnék, hogy mindennél a világon a legkönyebb suly a tankönyvek sulya.

El kell azonban ismernünk, minden érzélgős romantikán túl, hogy a ma diákjának nehezebb lenni, mint a mi időkben. Hangot kell adnunk a szülők ama kívánságának, hogy a gyermekek iskolai és iskolán kívüli tulterheltsége szűnjék meg végre, irassanak okos, egyszerű tankönyvek s küszöböltsék ki az a pedagógiai irányzat, mely azt vallja, hogy a fiatal agy mindent elbir. Egészséges, angol mintájú nemzetet nem lehet a fiatalággyon terhelésével nevelni. Ne neveljünk már az elemista fiucskából estig tanuló szobanövényt s ne terheljük meg a középiskolást úgy, hogy este tizenegykor vagy éjfélkor fekdüdjék le nap-nap után,

napi séta nélkül.

Középiskoláink tele vannak külön délutáni órákkal: nyelvórák, önképzőkörök, matematikai körök, fizikai különkísérletek, kongregáció, cserkészlet, zene, ének vívás, stb. stb., amik mind kitűnő dolgok, de végeredményben kis és nagydiákjainknak nem marad szabad idejük sokszor egy negyedóra sem. S ne felejtjük el, hogy reggel 8-tól 1-ig negyvenperces órák hajszolják egymást. Ha egyszer reákerül a sor a tankönyvek megreformálására, az elemitől kezdve végig és megrostálják az ifjuság délelőtti s délutáni elfoglaltságát, száz- és százezer szülő fog ezért hálát érezni.

Hangot kell adnunk még annak a reformláznak is, mely tizenöt év óta tombol a Közoktatásügyi minisztériumban és a Közoktatásügyi Tanácsban. Nyakra-főre alkotják a korszakos törvényeket, de mégse tudunk szabadulni a porosz iskolarendszer másfél százados lidércnyomástól. Bálványuk és istenük a közel százötven esztendeje avasodó, a korral sohasem haladó, konok és megrendíthetetlen porosz tanterv. Hogy itt az egész világ megváltozott, hogy új korszak születik keserves vándulásal s egyszer, most az egyszer alkalmunk volna megszabadulni minden avult nyűgtől és végre mai és magyar iskolát teremteni, arra legkevésbé gondolunk. Hogy a tanárok vért izzadnak, hogy némelyik iskolában egyszerre háromféle tanterv szerint tanítanak, hogy az igazgatók kétségbeesetten kapkodják a fejüket, mert a június 1-én kelt, végérvényes és tökéletes reformrendeletet június 20-án derékban kettétörök és gyökeresen módosítják, hogy új tudományok és tudományos szükségletek keletkeztek az utolsó másfél évtized alatt s hogy legalább is más tartalommal töltenék ki a régi anyagot és kereteket, ez mind mellékes a reformereknek.

Ugyan ki gondol arra ott, közoktatásunk elefantcsont tornyában, hogy ideje lenne végre *alaposabban tanítani a magyar irodalmat és történelmet*, mint eddig? És ki gondol arra, hogy talán *jó lenne magyar nemzeti és humanista szellemmel megtölteni a tantervet és az iskolát*? Gondolhanak-e egyáltalán ilyen komoly dolgokra azok a reformerek, akik kiirtották a görögöt és megnyirbálták a latint s ezzel megíngatták az egész humanista nevelés épületét? Ki gondolt itt arra, hogy nemcsak germán, hanem la-

tin és angolszász példaképek is vannak a világon? Ki gondol itt az angol nevelés *testet-lelket egyensúlyban tartó előkelőségére, a francia iskola filozófiai és stilsztikai hagyományaira, humanista és nemzeti szellemére*? Itt csupán felelőtlen játék folyik: az egyik miniszter megalkotta a reálgimnáziumot, a másik miniszter eltörli és gazdasági iskolát szervez. Ugyanez a miniszter előbb egységesíti a középiskolát, azután széttagolja. Egyik nap megalkotja az egységes leányiskolát, a másik nap kitermeli belőle a liceumot s a tanítóképzőt elnevezi akadémianak.

Szomorú és tragikus látvány ez, mert az *egész játék a magyar humanisztikus művelődés bőrére megy s minden keresztény katolikus magyar nem nézheti közömbösen, hogy az Egyház kétféle vezredes kultúrájának alapjait ráncigálják és faricskálják felelőtlen műkedvelők. Mert Magyarország műveltsége tekintetében is az Egyház gyermeke s ennélfogva minden felelős tényezőjének kötelessége egyrészt védelmezni és elmélyíteni a latinos, humanista kultúrát, másrészt elszakadni az avatag porosz tantervek másfél százados ridegségétől s ha már máshonnan kell mintát venni: fel-frissíteni a magyar iskolát a nagy nyugati nemzetek szellemének forrásvizében.*

Az iskolának kell az újítás, sőt kellett volna már jó másfél évtizeddel ezelőtt. *Minden elveszett nap késlelteti a jobb, műveltebb, európaibb és magyarabb új nemzedék kialakulását.* Mert az eddigi reformok nem egyebek, mint a kuruzslók szakadatlan és kíméletlen viselkedése, az iskolák folytonos háborogtatása, a tanárikar elkedvtelenítése és iródeakokká süllyesztése s a tanulók szellemi és testi erejének gyengítése.

Nem volna szabad megfélekedniük arról, hogy a mai magyar gyermekre ezerszeresen kell vigyázni. Neki lesz hivatása az elveszett nagy jövőt visszavívni s amikor ma felcsendül ajkán a dal: *Hiszeg Magyarország feltámadásában...* ezt valóban hinnie is kell. A délceg kiegyensúlyozott szellemű magyar gyermeket akariuk látni ismét, a kipihent, agyon nem terhelt, lelkes ifjuságot, melynek szelleme soha ki nem fárad s töretlenül tör a szellemiekben is oly fényes Nagy-Magyarország visszahódítására.

Amikor mi, mindannyian, a pedagógia laikusai, lélekben ott állunk e héten, velük, a milliónyi Veni Sanctet hallgatva s gyermekeinkért imádkozva, bizonyos foku elszomorodottsággal az elmondottak jutottak eszünkbe. (—dny.)

Dr. Holics Endre

miniszteri tanácsos, bányakapitány
a múlt számunkban közölt búcsúztatásán
a Kat. Körben elmondott beszéde.

Mélyen tisztelt Uraim!
Kedves Barátaim!

Ami Benneteket ma ide összehozott, az a Ti eszményiségkedvelő lelkeitek szüksége lehetett csupán. Ez a szükség kívánta, hogy engem, érdem szankülottot magasztalniaivaló szép tulajdonságokba öltöztessetek be, hogy nemes képmás álljon előttetek, amely előtt hódolva kijelölhetitek eszményiségre, a homo rectus szemléletére vágyódástok somját.

A szépszó kijár minden eltakardónak. Csak úgy cseng-bong az elismerés hangja a távozó fülébe, körülötte a levegő megtelik hittel, s akik abból színpantanak, bizonyos büvöletbe esnek. S mert ellenmondással nem ront ünnepeket, hát az érdemhitt boldog nadrágjában indulhat utna a lelépő.

Barátaim! a szellemiségnek olyan mélyeséges tartányaiából jövő szavak, mint amilyenek kitűnő szónokaitok lelki világai, szinte az abszolút kategóriába illő vélemény-tömböket faragják és ezek köveiből gyönyörű jellemzobrot emeltek s igyekeztek velem elhíttetni, hogy ez a szobor én vagyok.

Uraim, halmozó imputációikkal szemben a meggyőződés ellenszörumát tudom csak alkalmazni. A komoly testületek kemény munkaharcában megedzett és ma-

gas tudással vértézett férfiaknak mondom, nem fogadhatom el ezt a magasabb-he-lyezést. A piederstárlól leszálok, ha százszor visszatesztek is oda — és magasztaló törekvéseiteknek csak a rugóját tartom meg: a szeretetet.

Am még a szeretet sem az én egyéni tulajdonságaim szerzeménye, hanem a harmónia terméke, amely pedig két részéből áll, az egyik a Ti lelketek alap-hangja és csak ennek kisebbik testvére az enyém; a rezonancia.

A mai szeretet-est illuzió-dekorációjából csak annyit veszek valóságának, hogy nem kellett rossz véleményt mondanotok arról a viszonyról, amelyben hivatalaitokkal, az általatok képviselt társadalmi alakulatokkal és mindenkoron tisztelettel nézett személyiségtel szolgálatom hosszu évein keresztül egymással voltunk és én azzal a fájdalom-pánttal övezett jöleső érzéssel távozom Salgótarján életéből, hogy sem közületekkel, sem intézményekkel, sem válatokkal, sem egyesületekkel, sem egyénekkal szemben nem marad vissza olyan szám-lám, amely ha kiegyenlítettlen is, de nincs más tétel benne, mint becsület és szeretet.

Hogy mit mulasztottam az Általatok képviselt intézményekkel szemben, azt most szemlélet alá venni ünneprontás volna. A jóvátétel órája — kár — meg-állt a mai nappal. Azért csak azt kér-tem Töletek, hogy itéleteltekben legye-tek kegyesek irányomban és bigyítetek el

Ne vegyen zongorát,
amíg be nem kéri az ország
egyetlen zongoragyára, a

MUSICA

Budapest, VII., Erzsébet-körút 43
(Royal) Telefon: 145-063.
díjmentes képes prospektusát
és közismerten olcsó árajánlatát!
Előnyös fizetési feltételek!

Személyi hír. Hirling Gyula kormányfőtanácsos, az Orsz. Tűzoltó Szövetség elnöke folyó hó 3-án városunkban időzött, ahol megtekintette városunk tűzoltó szertárát is, amiről a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg. A kiváló közigazgatási munkát végző és Hatvanban élő bankigazgató személye országos viszonylatban is ismert.

A kálváriák ünnepe. Szeptember 14-én, szerdán lesz a szent kereszt felmagasztaltatásának ünnepe annak a diadalmenetnek emlékére, melyben Heraklius görög császár a szent keresztet visszavitte 628-ban Jeruzsálembe, miután visszavette azt Kosroes perzsa királytól, aki elrabolta. A világ minden táján, ahol kálvária van, ezt a napot illő formában megünnepelik, csak Salgótarjánban nem lehet, mert van is és még sincs kálváriánk. Lassan elmúlik a kettős szentév is, melynek emlékére lehetett volna befejezni és felszentelni, de — sajnos — sem az illetékes katolikus tényezőknél, sem a katolikus híveknek, sem pedig a városnak nem fekszik a szívére a kálvária befejezettsége és felszentelése állapota. Idővel majd szétmúlik még az a kevés építmény is, amit a salgótarjániakat anynyira jellemző szalmaláng alkotott. Ugy látszik, hogy itt is többen vannak a Kosroesek és jóval kevesebben a Herakliusok. (—ány.)

Tűz. 8-án hajnali fél 2 órakor a Krocák-féle Dugdel pusztán tűz ütött ki, melyről értesítették városunk tűzoltóságát, segítséget kérve. Tűzoltóságunk Czirbesz főparancsnokkal és 14 tűzoltóval ki is vonult a színhelyre, ahol már 3 kazal rozs, buza és árpa lángokban állott. A rozs és buza kahal teljesen leégett, az árpát részben sikerült megmenteni. Leégett egy cséplőgép és 5-6 vagon termés. A kár biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Házasszonyok! Nem kerül pénzbe, még a legjobb tisztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a Dr. Oetker-féle világírű Fényképes Receptkönyvet, melyet bárkinél ingyen megküld a gyár: Dr. Oetker A. Budapest, VI. J. Conti-utca 25.

Reichsmarkkiadás a bécsi őszi vásár Magyarországból való látogatók részére. A Magyar Nemzeti Bank a bécsi őszi vásár látogatóinak Reichsmarkkiadásokat engedélyez 600 RM magasságban személyenként a német-magyar idegenforgalmi megállapodás keretében. A kérelmezéseket minden meghatalmazott pénztintézet által a Magyar Nemzeti Bankhoz lehet benyújtani.

Ideiglenesen rendezik a kivételes iparigazolványok kiadását. A Budapest Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége az illetékes hatóságokkal tisztázni kívánta azt a kérdést milyen alapelvek szerint adják ki a hatóságok azokat a kivételes iparigazolványokat és iparigazolványokat, amelyekről a kormányrendeletben szó van. Kormányrendelet fog intézkedni abban az irányban, hogy a kivételes engedélyeket, mely hatóságoktól és milyen alapon lehet kérelmezni. Ugyanez a rendelet tájékoztatást nyújt arról, hogy a kormány milyen módon kívánja az iparüzés és kereskedelem szabadságának felfüggesztésével előállott kérdéseket rendezni.

Egyelőre négy kereskedelmi szakmát kötnek képesítéshez. Az őszi folyamán konkrét formában intézkedések történnek a kereskedelmi szakok képesítése tárgyában. Minden bizonnyal négy szakmát kötnek egyelőre képesítéshez. E négy szakma között lesz a fűszer és vaskereskedelem. Megállapítják a vegyes kereskedelem fogalmát, körülírják működési körét.

Nemzeti Ligabajnoki football mérkőzés
a SSE pályán.

Szept. 11-én vasárnap d. u. fél 4 órakor
Szeged—Starjáni SE

Gyönyörű a magyar címeres zászló!

Hamburg igazán kitett magáért kormányzóknak fogadtatásánál. Az egész város, gót stílusú városbáza előtti téren csak magyar zászlók és lobogók voltak magas rudakon elhelyezve, egyetlen egy magyarzászló erdő, a sötét és komor paloták között a piros, fehér és zöld színek szinte életet, vidámságot, jókedvet keltek. Az üzleteket délelőtt 11-től délután 2-ig bezárták és a kereskedelmi alkalmazottak, a hivatalnokok és munkások óriási áradata csak úgy hőmpölygött a „Rathaus” előtti tere. Várták „Horthyt”, a baráti Magyarország kormányzóját. A néptömeg közé vegyülők és hallgatom megjegyzéseiket:

„Látta, milyen szép a kormányzó? Milyen kicsi a lába? Milyen szép és méltóságos az egész megjelenése?”

„Egyáltalán ez a kormányzó pár napon jól fest!”

„Nem vette észre, hogy a Führer milyen kedvesen mosolyog a kieli képeken? Egészen más a tekintete, nem olyan

komoly, mint rendszerint, szeretheti a magyarokat!”

Megérkezik a kormányzó kocsija, kormányzóknak kiszáll, a zene rákezd a magyar Himnusra!

Egy leánya arcáról csak úgy peregnék a könnyek.

„Miért sir, kisasszonyka?”

„Nem tudom! — Sokszor este, otthon ülve hallgatom a rádiót, éjjelkor, amidőn a magyar rádió befejezi előadását, Budapestet keresem, csak azért, hogy a magyar Hymnuszt halljam. Olyan szép, olyan mélyszéles és a végakkordjai felkavarják egész bensőmet! Nem ismerem a magyarokat, de már csak a Himnuszt miatt is szeretem őket és nézve csak, milyen gyönyörűek ezek a színek, az egész tér egyetlen egy örömszöveget! Szép ország lehet Magyarország! Szeretnék egyszer lemenni, oda a pusztába...”

Nem tudom, mi fojtogat, miért peregnék most az én orcámon a könnyek!...

V. V.

Német seregszemle.

A német nemzeti szocialista párt most tartja Nürnbergben naggyűlését, szokásos évi seregszemléjét. A mostani naggyűlés tulajdonképpen már jubileumnak számít, mert tíz évvel ezelőtt gyűlt össze elsősorban a nemzeti szocializmusnak a mostaninál lényegesen kisebb tábora Nürnbergben, hogy az eszmének ebben a fellegvárában párnapot tartson. Nagy külsőségek van azonban a tíz év előtti és a mostani párnap között. 1928-ban a német népi politikai tekintetben még részre volt tagolva, több, nagyobb, egymással ellentétes világnézeti párt keretében oszlott meg, az egyes pártok pedig éles harcot vívtak egymással, ami nagy mértékben hátráltatta Németország fejlődését. A Nemzeti szocialista párt feltörése volt már ugyan, de még nem erősödött meg annyira, hogy átvehette volna a kormányzást. De ahogyan multak az esztendő, a nürnbergi párnapok egyre imponásabb módon mutatták be a német népi ujjabb és ujjabb tömegeinek hozzájuk való csatlakozását, ami megnyilatkozott abban is, hogy a sűrűn ismétlődő birodalmi gyűlési választásokon mindig több és több nemzeti szocialista jelölt nyert mandátumot. Végre elkövetkezett az az idő, hogy kormányképes többségre jutottak, átvették a német politika vezetését és hozzáfogtak Németország katonai, politikai, szociális és gazdasági újjáépítéséhez. A többi párt megszüntével egy táborba tömörítették az egész németiséget s ezzel megsokszorozták a nemzet erejét. Az egységben rejlik hatalmas erő hozta azután magával egyéb sikerek között azt is, hogy ez év tavaszán akadálytalanul végbemehetett Ausztriának a Német Birodalomhoz való csatlakozása és a jubiláris, tízedik nürnbergi párnap a nagynémet birodalom első seregszemléjévé vált.

A mostani párnapon Hitler vezér és kancellár kiáltványában jogos büszkeséggel állapította meg, hogy a nemzeti

szocialista párt végrehajtotta azt a hatalmas munkát, amelyet meg kellett csinálni ahhoz, hogy Németország ismét megkapja helyét a napon. Amint a német nép egyre erősödő belső egyesülés következtében méltó lett a külső szabadságra is, sikerült minden bilincstől megszabadulnia a megalázó versaillesi szerződésnek.

Ausztriának a Német Birodalomhoz való csatlakozása Németországot az elkövetkezendő évben új feladatok elé állítja. Politikai feladatról azonban márnincsen szó, mert ebből a szempontból a mozgalom felépítése lényegében befejezettek tekinthető. Gazdasági szempontból a kisebb egységek a nagyobb körbe való olvadása és a német élet hatalmas ütemébe való bekapcsolása igen gyorsan fog megtörténni — mondja a kiáltvány.

Ami a gazdasági problémákat illeti, szintén büszkén mutatott rá Hitler arra, hogy pillanatnyilag csak két igazi megoldásra váró gazdasági problémája van Németországnak, mégpedig, hogy munkanélküli sereget szerezzen az ipar számára, továbbá, hogy munkaerőkről gondoskodjék a mezőgazdaságban. Ezek a megoldásra váró problémák tulajdonképpen nagy eredményei a német gazdálkodásnak. Mert azt mutatják, hogy míg más országoknak éppen ezért fő a fejük, hogyan juttassák foglalkozáshoz a munkanélkülieket, addig Németországban olyan mértékben fejlesztették a termelést, hogy éppen munkaerőhiány következett be. A termelés ilyen irányú fokozása jogosulttá tette azt a kijelentést, hogy Németország elszigetelésének korszaka nemcsak politikailag, hanem gazdaságilag is végetért.

Németország a mostani párnapon kétségtelenül az utóbbi évek nagy eredményeit tárhatta nemcsak saját polgárai, hanem az egész világ elé, bemutatva azt, hogy az erők egyesítése mily naggyá és hatalmassá tudja tenni a nemzetet.

A családvédelem.

A korszakalkotó kaposvári program agrárjelentőségű részéről vezető helyen emlékezünk meg, e rovatban vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek a családvédelem problémájáról és a kormányintézkedések egész sorozatáról tett bejelentéséről emlékezünk meg. Nem először hallottuk a miniszterelnököt erről a kérdéssről beszélni. Programjának első vonalába állította kormánybemutató beszédében is s egy politikamentes előadásában pedig, melyet az Eucharisztikus Kongresszus alkalmával tartott, a család, mint a szeretet hajlékát és mint a társadalmi és nemzeti élet összejtét jelölte meg. Szívéhez nőtt ez a téma, mint embernek, — és szívéhez nőtt mint állampolgárnak, aki tudja, hogy a család erkölcsé, egészsége ereje egyben a nemzeti élet erkölcsét, egészségét, erejét is jelenti.

„Minek a sok gyerek — halljuk egyesek részéről felvetni a kérdést — amikor a kevésnek is alig tudunk kenyeret adni?” Rövidlítő, tudatlan erkölcsstelen és nemzetietlen kérdés ez. Igaz, hogy a szülőknek sokszor a kevés gyermek nevelése és ellátása is gondot ad. De viszont a sok gyerek a szülőknek is nagyobb segítséget és nagyobb biztonságot nyújt a dolgozni már nem tudó öregkor napjaira. A sok gyerek, olyan mint az életbiztosítás. Nevelésük nagyobb befektetés és nagyobb gond, de ez a befektetés bőven meghozza a gyümölcsöket.

Mindaz persze csak egyéni szempont, aminél sokkal fontosabb a közöség, a nemzeti élet szempontja. Ha pedig így nézzük a kérdést, pillanatig sem vitás, hogy csak annak az országnak lehet jövője melynek népe egészségesen és bő-

SZÍNHÁZ OTTHON

Standard
SUPER 39 RÁDIÓVAL

NEGYCSOVES
VILÁGVEVŐ

FŐSBELŐNYEI:
A hangere és hangszíne
optikai beállítás
Ünnemtűdő fodsingszabályozás
Csendes hangolás
Ünnemtűdő fénymutató-
váltás óriásképe

ségesen szaporodik. Nem igaz, hogy a magyar nemzet nem tudja eltartani szaporodó népességét. A többtermelés mérhetetlen arányairól panaszoknak szerte a világon, — ezt pedig csak a több fogyasztó, tehát a nagyobb népesség tudja levezetni. És ez végtelen körforgatás, mert a nagyobb fogyasztás ismét több termelő erő bekapcsolását teszi szükségessé. Maga a normális életmenet gondoskodik tehát a szaporodó népesség foglalkoztatásáról, — s ezenfelül minden szaporodó nemzet utat tudott magának törni, hogy országának kereteit tágítsa és lakosságának életlehetőségét biztosítsa.

Ezekhez az általános igazságokhoz hozzá kell számítani azt is, hogy vitéz Imrédy Béla miniszterelnök ajkán nem frázis, hanem programjának egyik legfőbb pontja a családvédelem, melynek érdekében konkrét intézkedések történtek és történnek. A kaposvári beszéd három nagyjelentőségű intézkedést tartalmaz. Adókedvezményeket készít elő a sokgyermekes családoké, az ipari munkásság részére jövő év elejétől egész vonalon bevezeti a családi munkabérek rendszerét s végül megreformálja az öröklési jogot olyan módon, hogy a gyermektelen vagy egy gyermekes családok hagyatékából nagyobb részt hasít ki a családvédelmi alap javára s ezt az alapot a sokgyermekes családok felsegítésére kívánja fordítani.

Bizonyos, hogy ezek a bátor és erélyes intézkedések el fogják érni céljukat. Amilyen teherként fognak nehezíteni gyermektelen és egykés családokra, ugyanolyan felszabadulást és könnyebbedést eredményeznek majd ott, ahol a gyereket valóban áldásnak tekintik.

A tervbevetett intézkedések megszorítják a magyarság számát s egészséges és népes családoknak adnak boldogulási lehetőséget. Pirospozsgás, vidám arcok köszöntik majd a magyar jövődőt, — amit csak sok bizakodással és sok gyerekkel lehet kiharcolni.

FIGYELEM! FIGYELEM!

Jövő héten szerdán, szeptember 14-én megkezdődik előadásait a

„GAZDAG” cirkusz

A CIRKUSZ SZEMÉLYZETE
80 TAGBÓL ÁLL.

HELYÁRAK: 30 fillértől,
1-20 pengőig.

Az 50 év óta játszó cirkusznak ilyen kiváló műsora még nem volt.

SAJÁT ZENEKAR!

Fényes világítás!
3000 személyt befogadó sátor.

SPORT

NB.

Budafok—SSE 2:1 (1:0)

SSE pálya. 1500 néző. Vezető: Gerő.

Budafok: Vági — Szebehelyi, Bánkúti — Király, Sós, Beretvási — Fodor, Félzer, Borhi, Szegedi, Kovács I.

SSE: Barabás — Kertesi, Vig — Maros, Hernádi, Mester — Somogyi, Tóbiás, Kovács, Kőszegi, Csepregi.

A 2. percben a Budafok Fodor révén váratlan vezetéshez jut. 1:0. (Védhető volt.) A 4. percben Szegedi közelről kézbe lö. Mezőnyjáték indul veszélyes, de eltehetetlenkedett lefutásokkal. A SSE lassan felnyomul átveszi az irányítást, de szép „tologatásukat” Szebehelyi sorra rombolja. Sok kornert ér el a SSE, s a szép sarokrugásokat Hernádi, Kovács, Kőszegi küldik mellé. A SSE nyomásból Budafok csak lefutásokkal kísérletezik, a kaput azonban egyik fél csatárjai sem találják el, a 16-osokon mindkét csatársor megbukik.

A II. félidő első percei Budafok támadásokkal telnek el; Fodor, Félzer, Borhi lönek kapura de Barabás ügyeskedik. A 6. percben azonban Borhi a 11-es táján tisztára dolgozza magát lö, és gól. 2:0. (Bekk és kapushiba.) A SSE lassan magához tér s átveszi a kemény, változatos játék irányítását. A 22. percben Somogyi egy sarokrugást a kapusba fejel, a 28. percben Bánkúti keze gyanús közelségbe kerül a büntetőn belül a labdá-

hoz, a fütty azonban elmarad. Fél perc múlva Bánkúti az 5-ösön ismét kezel s 11-est Kertesi beteszi. 2:1. A SSE főlényre sulyosodik, elkésve s csak félpercekre megjön a közönség buzdító hangja is, az utolsó 8—10 percben a játék, azaz inkább: tologatás a Budafoki 16-oson folyik, Barabás könnyelműen (igaza volt, mindegy,) de a közönség nagy derűjére szintén ott játszik a 8—9 emberrel védekező Budafoki kapu előtt. A ritka nagy SSE nyomásnak a bíró sipja vet véget.

Bár a SSE játéknívója nem az NB színvonalán mozgott, ezt a meccset gólokkel kellett volna nyernie. Kétségtelesen szerencsétlen volt ez azonban mit sem ment a tehetetlen csatársoron. Hosszu gondolkodásoknál, elhibázott passzoknál is sulyosabb volt a kapu előtti tologatás. Lőni kell. Kevés volt a lelkesedés is. Tíz percnyi lelkesedés nem elég egy edzett, rutinizott, magabizó csapattal szemben, ha Budafok is az. — Jók voltak: Somogyi, Tóbiás, Maros, Mester, Kertesi. A technikásabb Budafokból kivált: Szebehelyi, Borhi, Fodor, Félzer.

Az előmérkőzésen (északi I. oszt. bajnoki) a SSE II. a HVSE ellen könnyen, fölényesen győzött 7:0-ra. Góllövők: Béles 2, Tóth 2, v. Majoros, Tadic, Király.

NBB.

SBTC—Tőrekvés 5:2 (1:1)

SBTC pálya. 600 néző. Vezető: dr. Juhász.

SBTC: Szabó — Vágó II., Timár, — Lukács IV., Bognár, Mátrai — Balázs, Lukács II., Jenőfi, Laczkó, Borsányi.

Tőrekvés: Kiss — Farkas, Bőjthy — Szűcs, Szilágyi, Tagányi — Doják, Zörgő, Keszei II., Ferenczi, Császár.

Szellemtelen, unalmas játék indul amit csak Balázs szép lefutásai, beadásai tarkítanak. A 15. percben Borsányi Baláznak passzol, aki gyönyörűen talál majdnem a sarokvonalról a kiugró kapus felett Jenőfi elé, aki közelről dugót szerez. 1:0. A színvonal egyre süllyed, a két SBTC hátvéd rengeteget hibáz. A 23. percben Balázs a felpályáról megugrik, 16 m-es bombáját a kapus föl, kornerra üti. A 37. percben az állandóan szabadon hagyott Császár jó 20 m-ről szélről magasan illetve a lécszuszát. 1:1.

A második félidőben az SBTC-t

mintha kicserélték volna, különösen a két hátvédet. A 10. percben Balázs beadását Jenőfi fejele a hálóba. 2:1. A 14. percben Jenőfi kitör és a kapus fölött a hálóba emel. 3:1. A 19. percben Borsányi beadását fejele be Jenőfi. 4:1. A 23. percben Szabó hibásan kifut és Zörgő az üres kapuba gurít. 4:2. A 30. percben Lukács 20 m-es bombája az 5. gól. A 34. percben Jenőfi megsérül, néhány percig pihen.

A SBTC nem kielégítő. Lassu, nehékes, bizonytalan. A 2. félidőben jó volt, erre viszont nem lehet alapítani. A hátvédek pedig 5 percig sem lehetnek olyan rosszak, mint egy félidőig voltak. Jók voltak: Balázs, Jenőfi s második félidőben a hátvédek és Takács IV. A gyengén játszó Tőrekvésből kivált Császár, Szilágyi, Keszei.

Levente labdarugó verseny.

Acélgár LE—Bánya LE 3:1 (3:0)

Vezető: Kecskeméti (Közép).

F. évi augusztus hó 20-án, Szent István napján 1200 néző előtt játszotta le a két levente egyesület labdarugó csapata az 1938. évi járási levente labdarugó bajnokság döntő mérkőzését, az SBTC sportpályán. A döntő mérkőzés minden várakozáson felül végig hatalmas és izgalmas küzdelmet hozott. A hatalmas számú néző közönség elragadtatással nézte végig a két kiváló képességű levente labdarugócsapat küzdelmét és igen gyakran hatalmas tappsal jutalmazta mindkét csapat játékosainak szép akcióit. A döntő mérkőzést igen nagy érdeklődés előzte meg. A múlt évi levente bajnokság győztese az Acélgári LE mindenáron megakartta védeni bajnokságát és ezzel együtt a vándorszerleget tovább megőrzését, míg a Bányai LE felerősítve csapatát, igyekezett elhódítani a bajnokságot és a vándorszerleget. A mérkőzés favoritja a Bányai LE volt, melynek csapatában az SBTC első csapatbeli játékosai is szerepeltek. Ennek ellenére az Acélgári LE csapata, — melynek tagjai, egy kivételével, az ifjúsági csapatból valók voltak, — várakozáson felül hatalmas szívet és lelkesedéssel játszottak a döntő mérkőzésen és megérdemelt győzelmet arattak. A Bányai LE csapata is mindent elkövetett a győzelem elérése érdekében, azonban igyekezete nem járt sikerrel. Az Acélgári LE csapata hosszú éveken át már teljesen ösz-

szekovácslódott, úgyhogy a csapat minden egyes tagja, ha nem is első klasszisu játékos, már annyira össze van szokva, hogy a nagynevekből álló Bányai LE-t biztosan le tudta győzni. E győzelem elérésében a legnagyobb elismerés illeti meg a csapat edzőjét, Virosták Lajost, ki évről-évre foglalkozik a fiatal gárdával s kiváló szaktudásának nem egyszer adta már tanujelét a sok-sok győzelemmel, melyet tanítványai értek el. Az Acélgári LE csapatát is komoly munkával készítette elő a döntőre a munkája nem járt sikertelenül. A mérkőzés végén Ötvös József altanácsnok, Járási Testnevelési Vezető adta át a döntő mérkőzés győztesének a M. Nagy Lajos által alapított vándorszerleget és a két csapat tagjainak az érmeiket. A mérkőzést Kecskeméti játékevezető, — kit úgy a Testnevelési Vezető, mint a két csapat közösen kért fel a játék levezetésére, — teljesen hibátlanul vezette s a végig igen erős, de teljesen fair mérkőzést kezében tartotta. Játékevezetése minden dicsőretet kiérdemelt.

Hirdessen!

A Munka

politikai
hetilapban!!!

Nyomatott: „A MUNKA”-nyomdában Salgótarján.

Telefonszám: 46. SALGÓ SERLEG CSOPORT Telefonszám: 46.

mint ÉLASZ. Mátravidéki III. osztály

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Hivatalos helyiség: algótarján, Fő-utca 244. szám. — Kész: TÁBORI GYULA ÍRÁSKÉZ.

A csoport.
Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1938. évi szeptember hó 6-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Tudomásul veszi SSE III. bejelentését, miszerint az ezévi III. osztályu bajnoki versenyeken nem óhajt részt venni s a sorsolásból magát törölni kéri.

Közi az A csoport összes egyesületeivel, hogy a Hivatalos Közlöny szeptember 3-i számában megjelent sorsolást érvényben tartja a változtatással, hogy a SSE III. mindenkori ellenfele, a mindenkori szabadnapos csapattal tartozik a sorsolásban kijelölt napon bajnoki mérkőzést játszani.

Az elmúlt évi rendszerhez hasonlóan, játékgjog felfüggesztés terhe mellett tartoznak az egyesületek az SSCs hivatalos Közlöny díja és adminisztrációs díj fejében havi 1 pengőt, azaz egész évre szólóan egy összegben 12 pengőt folyó hó 24-ig az SSCs pénztárába befizetni.

Tábori Gyula Sinkovits János
előadó. egyesbíró.

B. csoport.

Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1938. évi szeptember hó 6-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

KSE kérelmére felülvizsgálta Kovács Gyula, Bozsik Lajos, Kakuk Pál és Bozsik Vilmos játékosok igazolását s nevezték KSE-hez való igazolását tudomásul veszi.

Játékgjog felfüggesztés terhe mellett kötelezi a B csoport összes egyesületeit, hogy az 1938-39 sportévre szóló 5 P benevezési díjat, havi 1 pengő tagdíjat egészévi egy összegben 12 P, valamint 10 P

bánatpénzt, illetve biztosítéki összeget szeptember hó 17-ig az SSCs pénztárába fizessenek be.

MRTK II. azon kérelmét, hogy az 1938-39 sportév bajnokságára csapatuk benevezése az SSCs B csoportjába tudomásul véssék, mint elkésett elutasítja.

Játékgjog felfüggesztés terhe mellett kötelezi a B csoport azon egyesületeit, melyeknek csapatai felsőbb osztályban szerepelnek, hogy ezen csapataikban szereplő legjobb 8 standart játékos névsorát szeptember hó 17-ig az SSCs titkárságához írásban terjesszék be.

A szeptember hó 4-i MTE—KSE mérkőzés 2 pontját a szabályzat 228. §-a alapján MTE javára írja, mivel KSE ez alkalommal igazolt játékosok hiányában, kijelentése szerint csupán barátságos mérkőzést volt hajlandó játszani.

Szabados Dezső SISE, Sasvári Lajos PBTK és Juhász Sándor HSE játékosok büntetését a kiállításal kitöltöttnek veszi.

Tábori László PBTK játékost a fejelemi szabályzat 327. §-a) pontja alapján 2 hétre eltiltja a játéktól szeptember 4-től szeptember 19-ig.

Szeptember 11-i mérkőzések

Egyesület	Óra	Pálya
SISE—VAC	3	SISE
SAC—HSE	3	SAC
PBTK—MTE	2	PBÜSE
KSE—KAC	3	KSE
JTC—RTC	3	JTC

Tábori Gyula
egyesbíró

TENISZÜTŐK

KEZDŐK, HALADÓK ÉS VERSENYZŐK RÉSZÉRE LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGJOBB KIVITELBEN

VÉGH KÁLMÁN

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN KAPHATÓKI

Bányamozgók híre. A baglyas-aljai és pálfalvai bányamozgók szeptember 11-én, vasárnap két-két előadás keretében műsorukra tűzték a francia filmgyártás egyik legszebbikét: NINA PETROVNA c. drámát, Isa Miranda és Fernand Gravey-el a főszerepben. A film ézdekes, fordulatos s különösen a fotók és kosztümök nagyon szépek. Kiegészít., műsor: Kulturifilm, neveltető trükkifilm és Magyar világhírő. Az előadásokat csak 16 éven felüliek nézhetik meg! Ajánlatos volna az előadások pontos megkezdése, hogy ez állandóan késlekedő közönség egyrésze is hozzászokjék a pontos megjelenéshez.

Polgári magánvizsgára előkészítő tanítónő (tanárnő) szolid igényeinek megjelölésével, Pinterpusztára kijárással. „Hetenként háromszor” jeligére küldje levelét a kiadóba.

APOLLO MOZGÓ STARJÁN

1938 szept. 10-én szombaton este 7 és 9 ó., 11-én d. u. 3, 5, 7 és 9 ó., 12-én hétfőn este 7 és 9 órakor.

SZERETLEK

Egy művészpár szerelmének története. Jan Klapura és Eggeri Márta fősz. ben. Kieg: Magyar híradó!

Szept. 14-én szerdán este 7 és 9 ó., és szept. 15-én csütörtökön este 7 és 9 ó. 16 éven felülieknek!

Ketten az éjszakában

Főszereplők: PAULA WESSELY és RUDOLFFORSTER

Árverési hirdetmény.

A Salgótarjáni Takarékpénztár kézi-zálog üzlet tulajdonos közbire teszi, hogy mindazon zálogtárgyak, melyek zálogház üzletében elzálogosítva lettek és amelyek kiváltási határideje 1938. évi június hó 10-én lejárt és az árverés napjáig sem kiváltva, sem megújítva nem lesznek, 1938. évi szeptember hó 21-én délután 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen a zálogház üzlethelyiségében el fognak adatni.

Tisztelettel értesitem Salgótarján és vidéke gazdaközönségét, hogy 18 0/0-os szuperfizetést műtrágyát árusítok. Ennek ára jutasszákkal együtt, költségmentesen 10 60 P.

KRETSCH FERENC
terménykereskedő, Salgótarján.

A Magyarság érdekes újítása a hírlapelőfizetés terén.

A kliring-akció lehetővé teszi a teljes előfizetési díj megtakarítását.

A Magyarság minden egyes előfizetője az előfizetési díjnak megfelelő kliring-szelvényt kap az előfizetési díj bekiadásakor. Ezen kliring-szelvényeket a kliring-akcióban résztvevő cégek bizonyos százalék arányában készpénz helyett fogadják el. Ha tehát a Magyarság előfizetője oly cégnél vásárol, amely a kliring-akcióban résztvesz és a szelvényt felhasználja vásárlásainál, akkor a teljes előfizetési díjat visszanyerheti.

De nemcsak a Magyarság előfizetőinek előnyös a kliring-akció, hanem az abban résztvevő cégeknek is, mert a kliring-akcióban való részvételükkel megnyerik vásárlójuknak a Magyarság nagy táborát.

A kliring-akció tehát egy a szereplő cégeknek, mint az előfizetőknek előnyére szolgál és azért örömmel közöljük, hogy városunkban ujabban is csatlakoztak az alábbi cégek ezen akcióhoz.

Könyv- és papírkereskedés:
Végh Kálmán, Fő-ter 8. szám. (3 százalék.)
Műbutorasztalos gépezőre:
Szabó János, Fűrdő u. 5., műbutornál (2%).
Szobafestő és mázó:
Porszász János, Fő u. 138. (2 százalék.)
Tomethozsai vállalat és kocsigyártó:
Holtes Mihály, Fő-u. 19. (3 százalék.)
Úri- és műhely, győretalpaló:
Csamniczky István, Fő-u. 19. (3 százalék.)
Úri- és műhely:
Jancsik Béla, Fő-u. 114. (3 százalék.)

Nyomatatlajdonos: Végh Kálmán.